

Minister Finansów i Gospodarki

Znak pisma: DAB-II.054.11.2026
Warszawa, 17 sierpnia 2026 r.

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: interpelacji nr 18822 Pani Poseł Karoliny Pawliczak

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na ww. interpelację w sprawie funkcjonowania organów nadzoru budowlanego oraz ochrony praw obywateli w postępowaniach administracyjnych, we współpracy z Głównym Urzędem Nadzoru Budowlanego, przedstawiam co następuje.

Na wstępie uprzejmie wyjaśniam, że całość procesu budowlanego ma wieloetapowy charakter i obejmuje swoim zakresem nie tylko przepisy ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2026 r. poz. 524, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą Pb”. Na przebieg procesu budowlanego wpływa również szereg innych, wzajemnie powiązanych regulacji zawartych w przepisach odrębnych.

Odnosząc się z kolei do przedstawionych pytań, przedstawiam następujące wyjaśnienia.

Ad 1.

Ministerstwo nie prowadzi analizy dotyczącej liczby skarg na działalność powiatowych i wojewódzkich inspektoratów nadzoru budowlanego oraz najczęściej zgłaszanych nieprawidłowości. Natomiast na podstawie art. 88 ust. 1 i 2 ustawy Pb centralnym organem administracji rządowej w sprawach administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego jest Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego, który jest organem właściwym w sprawach indywidualnych, rozstrzyganych w drodze postępowania administracyjnego, w zakresie wynikającym z przepisów prawa budowlanego. Na podstawie art. 88a ust. 1 pkt 1 Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego wykonuje zadania określone przepisami prawa budowlanego, a w szczególności pełni funkcję organu wyższego stopnia w rozumieniu Kodeksu postępowania administracyjnego w stosunku do wojewodów i wojewódzkich inspektorów nadzoru budowlanego oraz sprawuje nadzór nad ich działalnością.

Zgodnie z powyższym Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego jest organem właściwym do rozpatrywania skarg i wniosków dotyczących działalności wojewódzkich organów administracji architektoniczno-budowlanej oraz nadzoru budowlanego. Działając na podstawie art. 254 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2025 r. poz. 1691), zwanej dalej „Kpa”, Główny Urząd Nadzoru Budowlanego prowadzi rejestr skarg i wniosków. Na podstawie danych zawartych w tym rejestrze opracowywane są półroczne i roczne analizy skarg i wniosków wpływających do Urzędu.

Ad 2 i 4.

Ministerstwo we współpracy z Głównym Urzędem Nadzoru Budowlanego prowadzi prace nad zmianą ustawy Pb stanowiącą kompleksową odpowiedź na potrzeby dalszego upraszczania i przyspieszania procesu inwestycyjno-budowlanego, optymalizacji działań administracji państwowej właściwej w zakresie ustawy Pb oraz uszczelnienia systemu nadzoru budowlanego. Projektowana ustawa zakłada w szczególności zredukowanie barier administracyjnych. Aktualnie w resorcie trwają prace koncepcyjne zmierzające do opracowania projektu ustawy.

Jednocześnie rozważana jest możliwość podjęcia w przyszłości prac nad rozwiązaniami prawnymi, które w szczególnie uzasadnionych przypadkach mogłyby umożliwić Głównemu Inspektorowi Nadzoru Budowlanego wydawanie wytycznych w zakresie stosowania przepisów ustawy Pb będących w jego właściwości, prowadzących do zapewnienia jednolitości postępowań.

Podkreślenia wymaga jednak, że ustawa Pb normuje działalność obejmującą projektowanie, budowę, utrzymanie i rozbiórkę obiektów budowlanych oraz określa zasady działania organów administracji publicznej w tych dziedzinach.

Natomiast ogólne zasady prowadzenia postępowania administracyjnego, ochrony praw stron, wnoszenia środków zaskarżenia oraz weryfikacji decyzji wynikają z przepisów Kpa. Obowiązujące przepisy Kpa przewidują już instrumenty służące ochronie praw stron, zapewnieniu przejrzystości postępowania oraz weryfikacji wydanych rozstrzygnięć. Zgodnie z art. 10 § 1 Kpa organy administracji publicznej obowiązane są zapewnić stronom czynny udział w każdym stadium postępowania, a przed wydaniem decyzji umożliwić im wypowiedzenie się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań. Na podstawie art. 73 § 1 Kpa strona ma prawo wglądu w akta sprawy, sporządzania z nich notatek, kopii i odpisów. Obowiązek uzasadnienia faktycznego i prawnego decyzji wynika z art. 107 § 1 i 3 Kpa, natomiast art. 127 § 1 Kpa przewiduje możliwość wniesienia odwołania od decyzji wydanej w pierwszej instancji. Kpa określa również nadzwyczajne tryby weryfikacji decyzji ostatecznych. W szczególności, zgodnie z art. 145 § 1 pkt 5 Kpa, postępowanie wznawia się, jeżeli ujawnią się istotne dla sprawy nowe okoliczności faktyczne lub nowe dowody istniejące w dniu wydania decyzji, lecz nieznane organowi, który ją wydał. Możliwe jest także stwierdzenie nieważności decyzji w przypadkach określonych w art. 156 § 1 Kpa. Gospodarzem legislacyjnym ewentualnych zmian Kpa jest Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Ad 3.

W celu zapewnienia jednolitego stosowania przepisów prawa przez organy nadzoru budowlanego oraz eliminowania przypadków nieprawidłowości w prowadzonych postępowaniach funkcjonuje szereg wzajemnie uzupełniających się mechanizmów nadzorczych, kontrolnych i organizacyjnych. Podstawowym instrumentem służącym weryfikacji prawidłowości wykonywania zadań przez organy nadzoru budowlanego jest system kontroli realizowany na podstawie ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2026 r. poz. 158). Kontrole prowadzone są zarówno w trybie planowym, zgodnie z corocznymi planami kontroli, jak i – w uzasadnionych przypadkach – w trybie doraźnym.

Na podstawie art. 88a ust. 1 pkt 2 ustawy Pb Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego kontroluje działanie organów administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego. Dlatego też Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego przeprowadza kontrole działalności wojewódzkich i powiatowych inspektoratów nadzoru budowlanego. Z kolei organy szczebla wojewódzkiego kontrolują organy powiatowe. Celem kontroli jest

ocena działalności jednostki kontrolowanej, dokonywana na podstawie ustalonego stanu faktycznego i przy zastosowaniu przyjętych kryteriów kontroli. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości kontrola służy również ustaleniu ich zakresu, przyczyn i skutków, osób za nie odpowiedzialnych, a także sformułowaniu zaleceń zmierzających do usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości. Wystąpienia pokontrolne i sprawozdania z kontroli sporządzane po zakończeniu kontroli są publikowane w Biuletynie Informacji Publicznej Głównego Urzędu Nadzoru Budowlanego. Umożliwia to organom nadzoru budowlanego wszystkich szczebli zapoznanie się z ustaleniami kontroli, najczęściej identyfikowanymi nieprawidłowościami oraz sposobem ich oceny. Działanie to sprzyja ujednolicaniu praktyki stosowania prawa i zapobieganiu nieprawidłowościom.

Istotnym elementem zapewnienia jednolitego stosowania przepisów jest również bieżąca działalność szkoleniowa Głównego Urzędu Nadzoru Budowlanego, który organizuje szkolenia, warsztaty i narady z udziałem przedstawicieli organów nadzoru budowlanego wszystkich szczebli. Podczas tych spotkań omawiane są zmiany przepisów prawa, aktualne orzecznictwo sądów administracyjnych, rozstrzygnięcia mające znaczenie dla praktyki działania organów oraz najczęściej występujące problemy interpretacyjne. Spotkania umożliwiają wypracowywanie jednolitej praktyki stosowania przepisów oraz wymianę doświadczeń pomiędzy organami.

Niezależnie od powyższego mechanizmem zapewniającym jednolite stosowanie prawa jest wykonywanie przez organy wyższego stopnia ustawowych kompetencji nadzorczych poprzez rozpatrywanie środków zaskarżenia od rozstrzygnięć organów pierwszej instancji. Rozstrzygnięcia wydawane przez organy wyższego stopnia oraz utrwalające się orzecznictwo sądów administracyjnych stanowią ważny element kształtowania jednolitej praktyki stosowania prawa przez organy nadzoru budowlanego.

Wskazane działania tworzą system nadzoru obejmujący kontrolę działalności organów, monitorowanie wykonania zaleceń pokontrolnych, publikację wyników kontroli, bieżące wsparcie merytoryczne, działalność szkoleniową oraz analizę orzecznictwa i praktyki stosowania prawa. Celem tych działań jest zapewnienie jednolitego stosowania przepisów przez organy nadzoru budowlanego, podnoszenie jakości prowadzonych postępowań administracyjnych oraz systematyczne eliminowanie stwierdzanych nieprawidłowości.

Z upoważnienia, z wyrazami szacunku

Michał Baranowski

Podsekretarz Stanu

/ kwalifikowany podpis elektroniczny /

w Ministerstwie Rozwoju i Technologii